

Kraków, 17 grudnia 2014 r.

dr hab. Andrzej Jaki, prof. UEK
Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr. Michała Grudzińskiego pt.

„*Kształtowanie standardów wyceny przedsiębiorstw*”

napisanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Dariusza Zarzeckiego,

Uniwersytet Szczeciński – Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, Szczecin 2014.

1. Podstawy formalne, cel i zakres recenzji

Niniejsza recenzja została opracowana w odpowiedzi na pismo Dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego prof. zw. dr. hab. Waldemara Tarczyńskiego, informujące o powierzeniu mi funkcji recenzenta rozprawy doktorskiej mgr. Michała Grudzińskiego. Celem recenzji jest zatem udzielenie odpowiedzi na pytanie czy przedmiotowa rozprawa spełnia wymogi zapisane w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. nr 65 poz. 595 z późn. zm.). Oceniając przedłożoną mi do recenzji rozprawę uczynię to poprzez odniesienie się do takich częściowych obszarów oceny, jak: wybór tematu i założenia badawcze rozprawy, ocena jej struktury i zawartości merytorycznej oraz ocena strony formalnej pracy.

2. Wybór tematu, hipotezy badawcze i cele rozprawy

Problematyka wyceny przedsiębiorstwa już od dziesięcioleci stanowi przedmiot szerokiego zainteresowania zarówno ze strony nauki, jak i praktyki gospodarczej. Jest to naturalną konsekwencją faktu, że z jednej strony wartość przedsiębiorstwa i jej zmiany determinują opłacalność inwestowania kapitału w przedsiębiorstwo przez jego właścicieli, z drugiej zaś strony przedsiębiorstwo jako szczególny rodzaj dobra ekonomicznego stanowi także przedmiot obrotu rynkowego z czym w naturalny sposób wiąże się problem szacowania jego wartości jako podstawy dla negocjowania i ustalania ceny transakcyjnej. Szerokie

zainteresowanie teoretycznymi i praktycznymi aspektami wyceny przedsiębiorstw w gospodarce polskiej pojawiło się na początku lat 90. XX wieku i związane było z wykorzystywaniem wyceny jako elementu procedury prywatyzacyjnej przedsiębiorstw państwowych. Kolejne lata przyniosły rozwój zastosowań wyceny związany z procesami restrukturyzacji przedsiębiorstw, rozwojem sektora prywatnego oraz rozwojem rynku kapitałowego, co paralelnie zaowocowało powstaniem i ewoluowaniem polskiego rynku wyceny przedsiębiorstw.

Upowszechnienie i rozwój zastosowań wyceny przedsiębiorstw w różnych jej zakresach stały się czynnikiem sprawczym wzrastającego zainteresowania takimi cząstkowymi zagadnieniami, jak istota i zastosowania metod wyceny, interpretacja uzyskanych wyników czy też organizacja samej procedury wyceny. Złożoność i niepowtarzalność przedsiębiorstw jako obiektów wyceny wywoływały zarazem częste i zrozumiałe wątpliwości odnoszące się do obiektywności i wiarygodności uzyskiwanych wyników. Zrodziło to działania zorientowane na tworzenie zróżnicowanych postaci i zakresów formalnych regulacji procesu wyceny przedsiębiorstwa. W wymienionym zakresie znaczącą i wzrastającą rolę odgrywają standardy wyceny przedsiębiorstw. Ich tworzenie oraz rozwój zastosowań uznać należy jako naturalną konsekwencję traktowania wyceny przedsiębiorstwa jako integralnego składnika procesu jego funkcjonowania, a nie przedsięwzięcia o charakterze okazjonalnym. Równocześnie problematykę standaryzacji wyceny postrzegać należy jako proces ciągły obejmujący tworzenie, doskonalenie i rozwój standardów wyceny przedsiębiorstw wprowadzanych w różnych krajach, także z punktu widzenia zróżnicowanych potrzeb w wymienionym zakresie. W tym kontekście jako w pełni zasadne uznaję podjęcie się przez Autora recenzowanej rozprawy zadania przeprowadzenia analizy i oceny procesu tworzenia standardów wyceny przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem jego przebiegu i uwarunkowań w Polsce. Realizacji tak zarysowanego problemu badawczego podporządkowano hipotezę główną pracy stwierdzającą, że *„standardy wyceny przedsiębiorstw opracowane przez działające w Polsce organizacje zawodowe istotnie nie odbiegają od rozwiązań stosowanych w innych krajach, jednak nie są powszechnie stosowane przez działających w Polsce praktyków”* (s. 6). Hipoteza ta została następnie dopełniona i uszczegółowiona poprzez sformułowanie pięciu pytań badawczych (s. 7), co jest rozwiązaniem stosowanym w metodologii nauk ekonomicznych. Potrzeba przeprowadzenia weryfikacji hipotezy badawczej wytyczyła główny cel rozprawy, za który Autor uznał *„ocenę stopnia rozwoju standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce oraz wskazanie kierunków ich*

doskonalenia” (s. 6-7). Realizacji głównego celu rozprawy podporządkował Autor cele pomocnicze, odnoszące się do (s. 7):

- przebiegu procesu kształtowania standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce i innych krajach,
- oceny polskich standardów wyceny przedsiębiorstw z perspektywy innych wybranych standardów,
- oceny stopnia zastosowania standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce,
- przedstawienia rekomendacji w zakresie zawartości standardów wyceny przedsiębiorstw,
- oceny możliwych scenariuszy przyszłego kształtowania standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce.

Zaprezentowane założenia badawcze rozprawy oceniam jednoznacznie pozytywnie. W sposób zrozumiały i logiczny eksponują one zamierzenia Autora w odniesieniu do zakresu oraz sposobu prezentacji podejmowanego w dysertacji zagadnienia. Należy równocześnie zaakcentować fakt, że recenzowana praca eksponuje słabo zbadany dotychczas problem kształtowania standardów wyceny przedsiębiorstw i ich znaczenia z punktu widzenia wiarygodności wyceny i adekwatności oszacowanej wartości przedsiębiorstwa. Stąd wybór tematu rozprawy uznaję za jak najbardziej zasadny. Otwiera on bowiem nowy obszar badań w zaprezentowanym zakresie i to zarówno w wymiarze teoriopoznawczym, jak i aplikacyjnym.

3. Ocena struktury i zawartości merytorycznej rozprawy

Recenzowana praca ma charakter teoretyczno-empiryczny, zaś jej zasadniczą część stanowi sześć rozdziałów, z których trzy pierwsze mają charakter typowo literaturowy, zaś trzy kolejne łączą wątki literaturowe z założeniami i wynikami przeprowadzonych przez Autora własnych badań empirycznych. Dopelnieniem rozważań prezentowanych w ramach kolejnych rozdziałów są: wprowadzenie, wnioski i uwagi końcowe stanowiące formę zakończenia pracy, streszczenie pracy w języku angielskim (abstrakt), bibliografia (obejmująca literaturę zwartą i artykułową – łącznie 113 pozycji, wykaz wykorzystanych standardów wyceny przedsiębiorstw – 15 pozycji, akty normatywne – 18 pozycji oraz źródła internetowe – 23 pozycje), spis rysunków (ogółem 32 rysunki – w większości zawierające wyniki badań empirycznych, stanowiących własne opracowanie Autora), spis tabel (ogółem 35 tabel prezentujących źródła oraz wyniki badań empirycznych, stanowiących własne

opracowanie Autora), spis załączników (ogółem 16 załączników) oraz załączniki zawierające strukturę MSSF (zał. 1), wykaz zmiennych wykorzystywanych w analizie standardów wyceny przedsiębiorstw (zał. 2), zawartość raportów z wyceny według analizowanych standardów wyceny przedsiębiorstw (zał. 3-14), zakres informacji stanowiących minimalną zawartość raportów z wyceny według analizowanych standardów wyceny przedsiębiorstw (zał. 15) oraz wzór kwestionariusza ankiety, służącej badaniu zakresu zastosowania standardów wyceny i standardów wartości (zał. 16). Zarówno sekwencja treści, jak i zawartość merytoryczna pracy są w sposób właściwy podporządkowane jej tytułowi oraz sformułowanym celom rozprawy.

Warstwa literaturowa rozprawy – obejmująca rozdziały 1-3 oraz podrozdziały 4.1 i 5.1 prezentujące zakresy i wyniki badań empirycznych prowadzonych przez różnych autorów w odniesieniu do standardów wyceny przedsiębiorstw i ich zastosowania – oparta została na szerokiej analizie i ocenie literatury przede wszystkim z zakresu problematyki istoty, metod i uwarunkowań wyceny przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem pozycji podejmujących zagadnienia standaryzacji procesu wyceny, dopełnionej o pozycje podejmującej ogólniejsze zagadnienia finansów, rachunkowości, prywatyzacji przedsiębiorstw, wykorzystania metod statystycznych w badaniach ekonomicznych oraz pozycje ukazujące aspekty prawne prezentowanej problematyki. W rozważaniach prezentowanych w obrębie tej warstwy recenzowanej rozprawy dominuje podejście dedukcyjne, analiza z elementami cząstkowej syntezy, uzupełnione w sposób szeroki tabelaryczną i graficzną prezentacją materiału źródłowego oraz wyników prowadzonych studiów literaturowych.

W rozdziale 1 zatytułowanym „*Teoretyczne podstawy standardów w wycenie przedsiębiorstw*” zaprezentował Autor kluczowe dla recenzowanej pracy zagadnienia istoty wyceny, standardów wartości w wycenie przedsiębiorstw oraz standardów wyceny przedsiębiorstw. Potrzeba prezentacji wymienionych problemów cząstkowych wytyczyła równocześnie logiczną strukturę tego rozdziału. Biorąc pod uwagę cele recenzowanej rozprawy kluczowe znaczenie mają prezentowane tutaj rozważania odnoszące się do takich pojęć, jak „standard wartości” oraz „standard wyceny przedsiębiorstwa”. Ten pierwszy definiuje bowiem rodzaj wartości, mający być przedmiotem szacunku, zaś ten drugi reguluje sam przebieg procesu wyceny przedsiębiorstwa. W tym kontekście pojęcia te są ściśle ze sobą powiązane, co zresztą dostrzega sam Autor, stwierdzając, że „jednym z pierwszych i kluczowych etapów procesu wyceny przedsiębiorstwa, obok identyfikacji celu wyceny, jest określenie poszukiwanego rodzaju wartości” (s. 14). Szkoda, że wyjaśniając czym jest standard wartości (s. 14-15) nie wyszedł Autor od wyjaśnienia znaczenia samego słowa

„standard”, co uczynił dopiero w dalszych rozważaniach odnoszących się do standardów wyceny przedsiębiorstw (s. 26). W prezentowanych rozważaniach brak jest także pokazania związku pomiędzy standardami wartości a standardami wyceny przedsiębiorstw, zwłaszcza, że w dalszej części pracy (w rozdziale 5) prezentuje Autor wyniki badań dotyczących zastosowania standardów wyceny i standardów wartości. Z prezentowanych w rozdziale 1 rozważań można się tylko pośrednio domyślać zakresu i charakteru powiązania standardów wartości ze standardami wyceny przedsiębiorstw.

Rozwinięcie i pogłębienie rozważań zawartych w rozdziale pierwszym, a odnoszących się do standardów wyceny przedsiębiorstw, odnajdujemy w kolejnych dwóch rozdziałach rozprawy. W rozdziale 2, który Autor opatrzył tytułem „*Standardy wyceny przedsiębiorstw na świecie*”, skoncentrowano się na prezentacji rozwiązań standaryzacyjnych w zakresie wyceny przedsiębiorstw opracowanych i stosowanych w różnych krajach, jak również standardów o zasięgu międzynarodowym. Wśród rozwiązań krajowych Autor w pierwszej kolejności eksponuje standardy opracowywane przez organizacje amerykańskie i kanadyjskie, które uznaje się za prekursorów działań w wymienionym zakresie. Spośród krajów europejskich trafnie eksponuje Autor przede wszystkim niemieckie doświadczenia odnoszące się do standaryzacji procesu wyceny przedsiębiorstw. Korzenie pierwszych rozwiązań standaryzacyjnych sięgają tam bowiem lat 20. XX wieku, a ich zakres oraz charakter rekomendowanych metod wyceny wywarły także istotny wpływ na tworzenie podobnych rozwiązań w takich krajach jak Austria czy też Szwajcaria. Pisząc o roli organizacji zawodowych jako podmiotów opracowujących standardy wyceny przedsiębiorstw podkreśla Autor rolę Niemieckiego Instytutu Biegłych Rewidentów (*Institut der Wirtschaftsprüfer*). W tym kontekście zasadnym byłoby także zwrócenie uwagi na fakt, że pierwsze stanowisko tego Instytutu odnoszące się do zasad prowadzenia wyceny przedsiębiorstw i wskazówek dla osób ją przeprowadzających pochodzi z 1983 roku (*Stellungnahme des IdW: „Grundsätze zur Durchführung von Unternehmensbewertungen” – HFA 2/1983*). Szczególnym elementem standaryzacji wyceny przedsiębiorstw w Niemczech był również sposób uregulowania po 1990 roku problemu wyceny przedsiębiorstw państwowych w b. NRD dla celów ich prywatyzacji¹. Wymienione rozwiązania traktować zatem należy jako istotny dorobek i ważne doświadczenie na drodze do standaryzacji wyceny przedsiębiorstw w Niemczech.

¹ Zob. *Hinweise für die Bewertung von Unternehmen*, Ministerium der Finanzen, Berlin 1990 oraz *Anwendung der Grundsätze zur Durchführung von Unternehmensbewertungen bei Bewertungen in der DDR. Stellungnahme 2/1990 des Hauptfachausschusses des IdW [w:] Bewertung von Unternehmen in der DDR*, IdW-Verlag GmbH, Düsseldorf 1990, s. 9-62.

Rozdział 3 pracy zatytułowany „*Formalnoprawne regulacje dotyczące wyceny przedsiębiorstw w Polsce*” rozwija podjęty w rozdziale pierwszym wątek standaryzacji wyceny z perspektywy polskiego rynku wyceny przedsiębiorstw. W tym kontekście istotną przesłanką wyceny przedsiębiorstw wymagającą m.in. tworzenia norm prawnych regulujących ten proces była prywatyzacja przedsiębiorstw. Przy tej okazji pojawił się także po raz pierwszy w polskiej gospodarce problem wyceny przedsiębiorstwa traktowanego jako zorganizowana całość. Zawarte w rozdziale tym rozważania trafnie ukazują z jednej strony ewolucję zastosowań wyceny i jej uwarunkowania, z drugiej zaś strony rozwój i zmiany norm prawnych regulujących proces wyceny przedsiębiorstw w naszym kraju. Towarzyszyło temu także wprowadzanie do polskiego prawodawstwa różnych kategorii wartości, co zasadnie wyeksponował Autor w tabeli 13 (s. 80-81). Ostatnim elementem formalnoprawnych regulacji wyceny przedsiębiorstw w Polsce wskazanym w tym rozdziale są standardy zawodowe tworzone przez środowiska zawodowe skupiające osoby profesjonalnie zajmujące się wycenami przedsiębiorstw. Doszukując się analogii do prezentowanych uprzednio rozwiązań występujących w innych krajach Autor podjął się identyfikacji potencjalnych organizacji zrzeszających osoby, które w różnych zakresach świadczą usługi eksperckie w wymienionym zakresie. Przeprowadzona analiza upoważniła Autora do sformułowania wniosku, iż kluczową rolę w zakresie standaryzacji wyceny przedsiębiorstw w Polsce nieprzerwanie od lat 90. XX wieku odgrywa Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych. W początkowym okresie jej działania standaryzacyjne ograniczały się wyłącznie do wyceny nieruchomości, lecz począwszy od 2008 roku podjęto trud tworzenia kompleksowego systemu standardów zawodowych pod nazwą Powszechne Krajowe Zasady Wyceny, do których w 2011 roku włączono m.in. Notę Interpretacyjną nr 5 „Ogólne zasady wyceny przedsiębiorstw” (NI5) przekształconą następnie w 2014 roku w Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny.

Rozdział 4 pt. „*Ocena polskich standardów wyceny przedsiębiorstw na tle wybranych standardów stosowanych na świecie*” koncentruje się na prezentacji założeń oraz wyników własnych badań Autora odnoszących się do sformułowanego w jego tytule problemu. Punktem wyjścia dla prezentacji kluczowych – z punktu widzenia celów recenzowanej rozprawy – rozważań i analiz była w pełni zasadna prezentacja i ocena zakresów oraz wyników badań prowadzonych w przedmiotowym zakresie przez autorów krajowych i zagranicznych. Zaprezentowane badania pozwoliły z jednej strony na zinventaryzowanie stanu wiedzy w badanych zakresie, z drugiej zaś dopomogły Autorowi opracować właściwe założenia metodyczne własnych badań, w ramach których przede wszystkim skoncentrował

się na wyeksponowaniu porównania polskiego standardu wyceny w postaci NI5 z 10 standardami wyceny tworzonymi przez organizacje zawodowe pochodzące z 6 krajów oraz jednym standardem o charakterze międzynarodowym. W tym kontekście bardzo wysoko ocenić należy szczegółowość przeprowadzonych badań, w których Autor uwzględnił łącznie 58 zmiennych ujętych w ramach 6 elementów raportu z wyceny. Dokonując tak pogłębionej analizy empirycznej Autor skonkludował m.in., że „w podstawowych elementach zapisu NI5 nie różnią się od innych badanych standardów”(s. 156), do czego zresztą upoważniały Go wyniki szczegółowo przeprowadzonej analizy. Nie kwestionując zasadności takiego stanowiska, należałoby jednak postawić w tym miejscu pytanie: w jakim stopniu podobieństwo polskiego standardu do innych analizowanych standardów wynikać może z wzorowania się na nich przy opracowywaniu NI5 (pamiętając, że został on formalnie ogłoszony dopiero w kwietniu 2011 roku)? Jest to pytanie, które otwierać może pewną dyskusję w tym zakresie (również odnoszącą się do przyszłości, do czego zresztą nawiązuje Autor w rozdziale 6), nie podważające i nie umniejszające osiągnięć Autora w przedmiotowej kwestii.

Badania empiryczne, których założenia i wyniki zaprezentował Autor w rozdziale 5 rozprawy pt. „Ocena stopnia zastosowania standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce”, stanowią logiczne dopełnienie rozważań zawartych w poprzednim rozdziale. Równocześnie eksponują one bardzo potrzebny obszar badań odnoszących się do standaryzacji wyceny przedsiębiorstw w Polsce. Tutaj również Autor podjął trud przeanalizowania badań prowadzonych w wymienionym zakresie przez innych autorów, co niewątpliwie stało się dla Niego źródłem doświadczeń, które wykorzystał opracowując założenia metodyczne własnych badań empirycznych. Niewątpliwie poważnym problemem z jakim musiał zmierzyć się Autor była kwestia identyfikacji i dotarcia do respondentów, do których należałoby skierować opracowany w tym celu kwestionariusz ankiety badawczej. W efekcie, jak słusznie zauważył Autor, z uwagi na niski poziom stopy zwrotu wypełnionych w całości ankiet na poziomie 4,1% w stosunku do populacji generalnej, prezentowanych w tym rozdziale wyników badań nie można uogólniać, a jedynie odnosić do tej grupy respondentów, którzy odpowiedzieli na wszystkie pytania postawione w ankiecie. Tego rodzaju sytuacja stanowi zarazem poważne wyzwanie dla wskazania możliwości prowadzenia dalszych, bardziej reprezentatywnych badań nad zastosowaniem standardów wyceny i standardów wartości w Polsce. Niewątpliwie pomocnym w tym zakresie byłaby konsolidacja organizacyjna osób świadczących usługi eksperckie w zakresie wyceny przedsiębiorstw w ramach jednej organizacji, która zarazem

przejęłaby na siebie trud dalszego kształtowania standardów wyceny przedsiębiorstw w naszym kraju (do czego nawiązuje Autor w ostatnim rozdziale rozprawy).

Ostatni rozdział rozprawy zatytułowany „*Kierunki doskonalenia standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce*” odczytuję także jako wskazanie propozycji, czy też sugestii Autora (po części wynikających z przeprowadzonych badań) w zakresie rozwoju standaryzacji wyceny przedsiębiorstw w Polsce i stworzenia tym samym korzystniejszych warunków dla upowszechnienia wykorzystania tych standardów dla potrzeb wycen realizowanych w praktyce gospodarczej. Wskazywane w treści tego rozdziału propozycje odnoszące się do przyszłego kształtowania standardów wyceny traktuję jako ważny głos w dyskusji dotyczącej ważnych, a zarazem ciągle otwartych problemów zwiększenia obiektywności i wiarygodności wycen przedsiębiorstw w Polsce, a tym samym poprawy jakości usług eksperckich świadczonych w wymienionym zakresie.

Zaprezentowane wnioski oraz uwagi w odniesieniu do całej rozprawy skłaniają do konkluzji, że zarówno cel główny, jak i cele pomocnicze zostały przez Autora zrealizowane w wysokim stopniu, co w pełni uzasadnia moją zdecydowanie pozytywną ocenę merytoryczną recenzowanej pracy. Podniesione uwagi, choć istotne z punktu widzenia merytorycznego odbioru prezentowanych w rozprawie treści, nie mają istotnego wpływu na moją pozytywną ocenę rozprawy w omawianym zakresie. Niektóre z nich mają też pewnie charakter dyskusyjny.

4. Ocena strony formalnej rozprawy

Recenzowana rozprawa została przygotowana w zgodzie z wymogami formalnymi stawianymi dysertacjom doktorskim. Zwraca uwagę duża dbałość Autora praktycznie o wszystkie szczegółowe kwestie w tym zakresie. W szczególności przy prezentacji wyników badań i dociekań literaturowych Autor w sposób właściwy udokumentował wykorzystywanie źródeł bibliograficznych wraz z ich wykazami zawartymi na końcu pracy. W całej pracy poprawnie opisane zostały tabele i rysunki, a ich wykazy dołączono w postaci spisów końcowych. Język pracy jest zrozumiały, oparty na poprawnym wykorzystaniu terminologii ekonomicznej i prawnej, co także dobrze świadczy o warsztacie naukowym Autora.

Niezależnie od bardzo pozytywnej oceny strony formalnej recenzowanej rozprawy, z obowiązku recenzenckiego pragnę wskazać na następujące najistotniejsze w tym zakresie uchybienia:

- pisząc o Nocie Interpretacyjnej nr 5 (NI5), jako o pierwszym polskim standardzie wyceny przedsiębiorstw (s. 95-97), Autor winien w moim przekonaniu przynajmniej

zaznaczyć w tym miejscu, że w 2014 roku została ona przekształcona w Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny (co czyni dopiero przy okazji formułowania wniosków na s. 209), niezależnie od faktu, że z uwagi na przyjętą cezurę czasową badań empirycznych to NI5 była uwzględniana w ich obrębie;

- analizując zmienne opisujące „specyfikację warunków zlecenia” (s. 124, rysunek 14) Autor używa wymienionego terminu w dwóch różnych znaczeniach: jako elementu raportu z wyceny przedsiębiorstwa oraz jako zmiennej r1, stanowiącej wraz ze zmiennymi r2-r13 podstawę przeprowadzenia analizy we wskazanym zakresie;
- pisząc o wskazaniu kierunków doskonalenia standardów wyceny przedsiębiorstw w Polsce (s. 192) Autor ma na myśli zapewne jeden z pomocniczych celów rozprawy, nie zaś cel główny jak błędnie napisano.

5. Ocena końcowa

Zaprezentowane w treści recenzowanej rozprawy wyniki studiów literaturowych i rezultaty własnych badań empirycznych w zakresie kształtowania standardów wyceny przedsiębiorstw potwierdzają duży wysiłek badawczy Autora oraz Jego twórczy wkład w rozwój problematyki wyceny przedsiębiorstw. Świadczą one zarazem o tym, że Doktorant wykazał się wiedzą i umiejętnościami w zakresie sformułowania problemu naukowego oraz samodzielnego prowadzenia pracy naukowej związanej z rozwiązaniem tego problemu. Niniejsza rozprawa wskazuje bowiem na nowy w polskiej teorii i praktyce gospodarczej obszar badawczy odnoszący się do uwarunkowań procesu wyceny przedsiębiorstw. Tym samym uznać należy, że rozprawa doktorska mgr. Michała Grudzińskiego pt. „*Kształtowanie standardów wyceny przedsiębiorstw*” spełnia wymogi stawiane w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r. nr 65 poz. 595 z późn. zm.). W związku z powyższym wnioskuję do Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego o jej przyjęcie oraz dopuszczenie do publicznej obrony.

Równocześnie biorąc pod uwagę walory teoriopoznawcze oraz aplikacyjne rozprawy wnioskuję o jej wyróżnienie stosowną nagrodą.

